

ANY VIII

BARCELONA 4 ABRIL 1895.

NÚM. 344

Apr 1894

LA TONFA

SETMANARI CATALÀ

10 cèntims lo número

Pepita Anglada

[Signature]

CRÓNICA DE LA SETMANA

RESPECTE á *La Suripanta* comedia del nostre director, com no som nosaltres qui debém resoldrer la qüestió, seguirem creyent just y equitatiu lo calificatiu d' original fins qu' un dictámen de personas competents y despassionadas 'ns demostrin lo contrari.

Repetim per miléssima vegada que en la comedia francesa aludida no hi ha la basse del conflicte de la comedia catalana; com es lo cambi de noms que produheix lo nombre d' escenas cómicas, principalment las dels finals d' acte, que res tenen que veurer ab las de la comedia francesa.

Lo setmanari *L' Aureneta* ab son fuero periodístich y pera poder esgrimir las mateixas armas qu' un altre setmanari acusador, ha publicat la traducció á volaplooma del tercer acte de la comedia francesa ab lo qual ha deixat mes potenta encara l' originalitat de la comedia catalana segons l' opinió de personas molt competents.

Lo temps dirá qui es l' equivocat, si l' irascible acusador ó 'ls que pensan ab fret criteri al revés d' éll. Aixís se podrá sentar jurisprudencia respecte als límits del sentit del calificatiu respecte á aquestos assumptos, y consti que, cas de que siga la rahó de la part seva, ja no hi haurá obra artística, literaria ni musical possible y tots los literats, artistas y músichs haurán d' anar sempre ab pór al compondrer las sevas obras.

* *

Ja que casi es un fet la pérdua del nostre crucer *Reina Regente*, seria molt convenient que s' iniciés per la nostra part en Barcelona en tots los llochs públichs, funcions en benefici de las desgraciadas víctimas de la catástrofe que al mateix temps que fora d' alivio material per las mateixas, seria una prova gráfica del dol qu' experimenta la nostra ciutat acreditant un cop mes la fama que s' ha conquistat de noble y caritativa.

* *

Imponent á tot serho va resultar l' acte d' embarch de las tropas en lo *Reina Cristina*. Lo públich desitjós de saludar als braus militars que van á lluytar á n' aquella guerra cruel y estranya, va acudir en gran nombre al moll nou de *La Riva*, hont s' hi veyan los generals Weyler, Ahumada, Castellví y Warleta, lo Sr. Gobernador, y comissions de l' Ajuntament y Diputació.

La major part de las tropas expedicionarias la componen fills d' Aragó y Valencia y sols entre los procedents del batalló de cassadors d' Alfonso XII hi ha alguns catalans.

Las xarangas de cassadors y la de la municipalitat tocavan varias pessas pera dar carácter d' alegría á un acte que feya derramar llágrimas de tots los ulls.

Vulga Deu que tornin tots bons á la patria després de deixar enlayrat y ab honra lo nostre pabelló á n' aquellas llunyanas terras.

ESTUDIANT.

ACUDIT

Dos pagesos pasavan pel carrer del Hospital y s' aturaren devant del Teatro Romea. 'N Jofre 's posa á llegir 'l cartell de la funció, y un cop acabat, digué:

—Escolta, Llonsa; no hi aném pas en aquest teatro.

—Per qué?—respongué 'n Llonsa.

—Home—contestá 'n Jofre—á dos quarts de nou comensan la funció, son las vuyt y quart y encara no saben qué fer, si *La Suripanta* ó *Ells y Ellas*.

R. MUNTANÉ.

Un quadro de Marqués

Los assumptos histórichs son l' escollo dels pintors; l' última paraula del credo. Lo reputat artista tortosís s' havia donat á coneixer ventatjosament en lo paisatge de carácter propi; en la figura... quan va embestir lo retrato va promouer una revolució y desde llavors pot dirse que lo jove pintor no havia pasat mes enllá en lo diví art d' Apeles; una llarga temporada de silenci en un artista de las dots del Sr. Marqués no podía ser mes qu' un compás d' espera, la eloqüencia del silenci es la millor de las eloqüencias, es 'l qu' emplea la naturalesa al preparar y confeccionar sas grans obras.

Quan menos 'ns pensavam, la bomba ha explotat; del taller del celebrat artista ha brotat com per encantament una maravella qu' es visitada per lo mon de gust que va á admirarhi una mostra de lo que pot lo talent y 'l génii.

Lo quadro de grans dimensions que 'ns presenta l' artista, es d' un assumpto altament simpátich; los hebreus en l' atri del temple interrogan á Jesús respecte la seva missió sobre la terra y li exigeixen la confirmació de las novas que respecte á éll corren.

—¿Ets realment lo Cristo promés per las profecías?

—Las mevas obras os ho diuhen; jo y lo meu pare qu' está en lo cel som una mateixa cosa. "No es precís epígrafe, las figuras ho diuhen parlant; cada una expressa lo que sent ab una fidelitat extrema. Lo misticisme de la cara de Jesús no pot estar millor pintat, las figuras d' últim terme hi están sense esforços, es l' ayre verdader lo que las separa del grupo escrutador.

La composició es entesa y un se creu transportat per art mágica sobre las llozanas del temple de Salomón durant la sagrada epopeya.

Sentím que las dimensions del nostre setmanari no correspongan á lo que pot dirse del últim quadro de Marqués á qui felicitem de tot cor per la agradable sorpresa que 'ns ha donat.

A. F. C.

La familia Cabrinetti

Dos cónyuges y dos noys,
que, sumats, resultan quatre,
van anar, fent professó
y content mostrant sas caras,
al Teatro Catalá
del carrer de Mendizábal.

A las dotze de la nit,
(feya un quart qu' eran tocadas)
sortian la tal familia
tot rihent á carcajadas
y no poguent doná un pás,
gracias á las tals riallas,
varen llogar un *Simón*
que á n' aquell instant passava.
Arriuan al domicili
conyugal, de 'l cotxe baixan,
y rihent encara mes,
pagan y entran en sa casa.
Al cap de quinze minuts,
's veu sortir la criada
que va á notificar al metje
que la familia está mala.
Lo doctor, surt desseguida
pera *curar* tal desgracia,
y al entrá en l' habitació
veu un quadro que pasmava.
Los dos noys, rihent com boijos,
fort, per terra, 's revolcavan,
y 'l marit y la muller
fent igual que 'ls, fills, trencavan
quantas cadiras á pás
tenían per' assentarse.
—¿Qué 's tant riure?—va di el metje
—Senyors, diguim lo que passa.
¿Se han locat completament
los duenyos d' aquesta casa?
Mes tothom seguia igual
y ningú li contestava.
—Aveure, vinguim aquí—
va dir lo metje á n' el pare,
—Vosté ¡Esta trencat de riure!
Aveure, vosté. ¡Trencada!
¿Y 'ls noys? ¡També están trencats!
Deu meu y quanta desgracia!
S' haurán de posar braguer.
¿Tal noticia, que no 'ls pasma?
¡Diguin, vatua el dimoni,
contestin una paraula!
¿Qué han fet que riuhen aixís,
ahont han anat eixa tarde?
Ho sab vosté?

—Si, senyó—
va contestar la criada.
—Han sortit aquesta nit,
tots *bons y sans*, d' aquí casa
per' assistir al estreno
de l' obra *La Suripanta*.
—Sent aixís, no parli mes;
la rahó ja es veu ben clara.
(Aquesta obra de 'n Ferrer
'm darà molta ganancia)
... Y la familia, seguía
rihent com picats de *tarántula*.

SALVADOR BONAVÍA.

CONSELL

ESCOLTA bé: No temis
ma acusació inflescible,
cert es, que vas faltarme
omplintme l' cor de dol;
mes jo olvidant ta ofensa
y 'l mal inmens que 'm feres
desitjo aconsellarte
¡que encare 'l cor te voll!

Si il-lusa 'ls mots escoltas
de qui 't brindi riquesas;
no ho duptis, l' acceptarlos
molt mes t' enfangará.
En cambi si 't conmovien
los mots d' amor puríssim
que un pobre pugui dirte;
encare 't pots salvá.

L' abusador infame
de ta jovial tendresa;
lo que abusar va ¡cínich!
de ton jovial candor
avuy, ¡vill! t' abandona
y tot, perque sent feble
compendrer no lograres
lo seu lúbrich amor.

Mes tú, pots sincerarte
si vols, que molt poch costa:
—La dona un cop caiguda,
ja no s' aixeca mes—
molts diuhen: mes, tots menten
qui cau y torna á alsarse,
per mes honrat pot tindre
que 'l may caigut per res.

J. ROIG CORDOMÍ.

VA DE SECRET

Ab vint y vuyt lletras sols
y ab pochos signos diferents
pots escriurer pensaments,
que lo cap ne dona molts.

La historia del mon, descriurer,
pots ab gran facilitat,
y pots ser molt alabat
per autor molt bó en l' escriure,
y també—no val á riurer—
per dolent ser criticat.

EMILI COSTA.

SEGUIDILLA

Pentinant la Ramona
pochs diners feya,
y cambiant de rumbo
s' posá á nyinyera.
Bé l' aniría,
que si nens passejava
are ja 'ls cría

QUIMET BORRELL.

CONTESTACIÓ

Al amich PERE VALLS (1)

DE ta missiva, enterat
he quedat completament
y t' haig de dir francament
que moltíssim m' ha estranyat.

Veurer, amich, que 'l parer,
tractantse del matrimoni,
demanas ¡voto al dimoni!
á qui igual, que tú es solter...

Un llibre n' es infinit
lo Matrimoni y en resúm,
d' eix interessant volum
sols lo titul jo he llegit.

¿Com vols, donchs en conseqüen-
que t' aconselli ab *salero*, (cia
si 'm falta, amich, pera ferho
no desitj, mes si experiència?

Mes ja que vas recordarte
de mi, en trance tan *sagrat*,
sería jo molt ingrát,
si deixés d' aconsellarte.

Y encar que ferho no penso,
per dar fi á la digressió...
á ta pregunta en qüestió,
resposta á donar comenso.

Si sents, com dius, passió tanta
per ta vehina y t' ayma ella,
y es per son rostre una *estrella*
y es per son cor una *santa*,
no hi pensis més, creume á mi,
y sens perdre ni un moment,
te 'n vas corrents, si ¡corrents!
al altar á dá 'l gran SI.

De tots modos, en vritat,
molt lo casarte 't convé,
puig rés pots tenir solté
que no tingas sent casat,
y si ho miras com jo ho miro,
veurás qu' es cosa mes bona
ferse cárrech d' una dona
que rebre d' un *gueto*, un tiro.

¡Ser casat! ¡Tiba Peret!
¡Quant á mi m' agradaria!...
¡Poguer dormí ab companyia
are, que encare fa fret!...

Ni dels justos en lo Cel,
si es que Cel pels justos hi ha,
podrá el mortal disfrutá
com, en la lluna de mel,
en aquest *vall* d' amargura;
puig que rés hi ha en lo mon
com las caricias que don
una muller casta y pura.

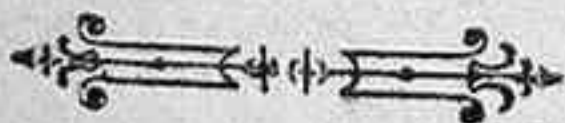
Grans, á mon modo de veurer,
son las ditxas que á desdí
colman al que don el SI
que darás tu, si 'm vols creurer.

Pero, com no m' hi vá ré,
de cap modo renyirém...
Si 't casas, amichs quedém,
si solter restas, també.

JOAN BRUGUER CANER.

(1) Vegis lo n.º 338.

227249102

SURIPANTAS

—T' estimo molt Florinda.
—De veritat?
—Per qué vols que t' ho jurï?
—Per un bitllet de 100 pesetas.

—No tardin tan com ahir que van faltar à la sortida.
—Ahir estavam ocupadas.

FORSA MOLT BRUTA

D' Austria treuen los juheus
pero élls ja han fet los seus.

Fatcheria

Y es de Egipte l' ingiès
una nació que fa 'l pès

Lo diumenge de rams

RECORTS de la meva infantesa!.. qui pogués tornar á l' época en que plé lo cor d' ignocencia anava á benehir la palma no pensant jamay que en temps llunyá s' havia de cambiar en la palma del martiri.

Ara quan veig un nen que en aquesta diada ab la cara riallera qu' espressa lo joliu estat de la seva ànima 's dirigeix á l' iglesia no perdent de vista los dulces que penjan del bíblich emblema, se 'm trenca 'l cor y l' abrassaría al pensar que lo temps; aquest torturador de l' ànima, l' está espiant y esperant lo día en que la tendre criatura siga un home y 's vegi enganyat ab las promesas de la seva exaltada fantasía.

La palma de la ignocencia, que vol ser lo símbol de la que 'l juheu duya al temple cada anyada, no te cap analogía ab aquella ab que rebía al redentor dels homes á las portas de Jerusalém, solsament com á preludi de la mort.

En lo primer diumenge de rams comensava la trista epopeya de la catástrofe del Calvari; ara es lo principi de la mort de las ilusions del home.

Lo fill de Deu en sa eterna sabiduría debía comprendre aixís, y qui sab si, al fixar sos ulls piadosos en la róssa volta formada per lo bosch de palmeras sota la qual passava en companyía de sos apóstols, una llágrima d' amor va despendrers de sas divinas parpellas al veurer la ceguera de la criatura humana que no lleigeix en lo porvenir.

Fins l' emblema del martiri es una palma.

Trista condició humana!..... en los anys en que estariam blindats per las planxas de la ignorancia, es quan rodolan los días felissos en que no hi ha penas que plorar, feridas que tancar; ni cuidados á que atendre y sols quan lo fret racioni ha invidit la massa cerebral y l' análisis ha prés posicions en ella, es quan lo destí descarrega sas terribles andanadas fent á voltas odiar una vida insoportable en molts cassos.

La naturalesa ab sa gran sabiduría ha donat á l' home l' instinct de conservació pera que pogués contrarestar lo temporal de la vida sens que puga moltes vegadas son reconegut poderío e ntrarrestar los impetus d' una ànima fatigada de lluytar y que busca en lo silenci de la sepultura l' únich bálсам qu' ha de curar sas dolencias.

Ay!.. si sobre 'l marbre de cada fossa s' hi llegís l' historia del cadávre que tanca, tal volta no se 'n trovaría una en hont no hi hagués de figurar una palma.

La palma del martiri.

PEPET DEL HORT.

ABRIL

SONET

LA fresca brisa bada las poncellas de gayas flors qu' arreu creixen ufanas, cantant lo bon jovent cansóns galanas quan arriba la nit de caramellas.

Se deixan de sermóns joves y vellas que solen visitar á molts *sotanas*, la Quaresma acabant, tochs de campana, per poguerne menjar forsa costellas.

Molt mudats los bailets van per la mona á casa dels padrins. tal com explico, ja que la Pasqua aquest costum nos dona, del que, per éll, també jo 'm mortifico, pero en cambi puch dir, aixís com sona, qu' á mí sempre m' han dat per mona, un *mico*.

M. GARDÓ FERRER.

CONSELLS

Al tranquil amich J. LLUCH.

- 1 Si alguna dona diu que t' estima, vulgan provas.
- 2 Quan te vesteixis, pósat primer los mitxons que las sabatas.
- 3 Si may te pegan un revés, no paris l' altra galta.
- 4 Si may tens fam, en lloch de pegarte un tiro, ménjat un bifftech ab patatas.
- 5 Quan mengis peix, no t' empassis cap espina que podrías escanyarte.
- 6 Quan te trovis aburrit del mon per falta de recursos, agafas lo revólver... y 'l portas á empenyar.
- 7 Al hivern, no surtis en camisa, que podrías encostiparte y á un encostipat lo *nás* li raja. Pósat sempre un rús ben groixut.
- 8 Quan fumis, tant si es com no de gorras, no 't pósis may 'l foch á la boca; 't cremarías.
- 9 Quan tinguis de sobras deu ó vint duros, porta-mels.. será fácil que t' els torni ab papers ridículs.

P. COLOMER.

REMEY D' AMOR

Tú estimas... ¿Es vritat? Ta passió es filla d' un desitj impossible d' una manía, afany incomprendible... ¿Vols un remey? Es cosa molt senzilla.

Compras herba de rebaixar la sang; la fas bullir ab aygua destilada dins de l' olla del seny, ben barrejada ab mals-de-cap; remena... y 't soch franch; si 'n béus una tasseta cada día á la mitja dotzena l' amor extrany que sents no 't dará pena. Es un remey probat... ¡Ves qui ho diria!

(PEPET DEL CARRIL)

PARTITS

Hí hán noms de cosas qu' ells mateixos 's defineixen. Per exemple lo titol d' aquest *conato* d' articlelet (com tots 'ls qu' escrich): *Partits...* ¡Y tant *partits* com están! 'M refereixo als politichs.

Ja fá molts anys que 'ns ha partit pe 'l mitj á tots 'ls espanyols la ditxosa política, que tot ho parteix.

Tot... fins la decencia.

L' Administració espanyola, es dir, lo que se 'n diu Administració, dependeix sempre de la *qüestió de partits*, regularment.

Per aixó, regularment 's descubreixen tantas *irregularitats*.

Es tant com regular...

Los partits, per lo mateix desprestigi de que gosan, necessitan recomencions.

Y succeheix que 'ls recomenats d' un partit no necessitan recomenció, precisament per massa recomencions *partidas* pe 'l mitj.

¡Vaya unas *partidas*! 'ns jugan las situacions políticas dels partits!

¡Quin modo de partirnos 'ls cambis de situació tant sovint!

¿Com voléu que vagi bé un país que sempre está de *crisis*?

Y com més vá més partits surten, y més partits 's parteixen: aixó es lo que no entench.

Perque la vritat es que com més particions 's fan de la política, menos sencera ha de ser; menos sana menos entera... ¡Com qu' es á trossos!

La llástima es que may mor', ab tot y trinxa'la com carn de pilota.

La política dels partits es com la serp: com més se la maltracta més se belluga y per més que se la escapsi y que sembli xafada, fá ballar la quá.

Oh! ¡Y la quá que duhen 'ls partits d' avuy! 'Ls militants sobre tot. Las cessantías que porta un cambi de ministeri ho demostran bé aixó de la quá.

¿Partits?

Está tant encarnat en nostre modo de ser lo figurar en un, d' élls, ó ferho veure, que fins hem arriuat á un extrém que l' home de qui no se sápigá á quin partit perteneix, no pot presentarse en Societat sense exposarse á que li diguin á la cara:—¡Si vosté no es ningú!—

Jo mateix, per no fer cap paper ridícul, també estich afiliat á un partit; y quan me preguntan:—¿De quins ets tú?—responch:—D' aquells.

Pró, la vritat es que sóch d' aquets: dels que 'm firman la *ordre de pago* cada mes.

Y 'm sembla que no vaig malament; y 'm sembla que molts altres pensan de la mateixa manera, sino que no son prou frants.

Nosaltres no podem ser sino partidaris de la nómina y gracias que duri: estém condempnats á estar inscrits perpétuament en lo partit de la *escudella y carn d' olla*.

Y que puji 'l partit que vulgui, mentres no falti pá á taula.

'Ls *tremendos* del meu bras, entussiasas de qualsevol partit, creyéume que 'm fan partir de riure.

¡Animals!

No veuhén que 'ls partits no mes son creats pera partir la poma 'ls partidaris del *modus vivendi*, 'ls defensors de la *pátria* (llegeixis panxa).

Mal llamp 'ls partís á tots 'ls partits!

J. BARBANY.

REFLECCIONS

Alas donas y á las cordas
de las guitarras,
es precis ser molt destre
si 's vol tremparlas.
Fluixas no sonan,
mes si molt las apretas...
molt prompte 's rompan.

—¡Quina ditxa per un home
trobá una dona aseada,
amable; fidel; honrada
poch xerrayre, y molt de broma!
¡Qué bé, trobar una dona
bona, que tothom l' aprobi!
Pero... millor que no 's trovi
ni molt dolenta, ni bona.

—¿Viu aquí la Francisqueta?—
va preguntar en Maurici
tot pujant per l' escaleta.
Y contestá la Roseta:
—Hi vivim jo, y la Carmeta...
que fem del mateix ofici.

LLUIS SALVADOR.

Salsa Amorosa

AMOR Paquita 'm demanas
y amor Paquita 't daré
pero en amor Paquita meva
lo primé amor va mes bé.
Quan l' amor que tú 'm propositis
sigui amor com lo primé
ton amor Paquita meva
com amor correspondré.
Prestar amor poch me costa
y com tú d' amor viuré
puig ja sabs que amor no 'm falta
y per tú amor guardaré.
¡Amor meu! te diré sempre,
¡mon amor! me dirás tú,
y amor será la paraula
que per amor sabré du.
Per amor jo faré sempre
lo que ab amor me diras,
puig per amor que m' demanis
mon amor no acabarás.
Donchs si mes amor desitjas
del amor que jo 't tindré
buscant amor ja no trobo!
l' amor que 't pot satisfé

F. CASTELLET.

O DIA DELS RAMS

—¡El ram, el ram, el ram conservador!
¡Obriu, obriu, obriu que volém entrar!

—¡Y pensar que fa tants mesos que no 'm deixan llepar res!

NOSTRE RETRATO

Reanudém avuy la galería artística ab la simpática tiple PÉPITA ANGLADA que ab la curta temporada que ha treballat en lo teatro Gran-Vía ha sabut captarse numerosas simpatías per sa bonica figura y verdader de-rrrotxe de vis-cómica que ha mostrat en totas quantas obras ha representat.

Teatros

NOVETATS

Segueix representantse diariament lo sorprendent espectacle sacre *Jesús de Nazareth*, que ab tot y l' extraordinari éxit que obté, la Empresa del teatro deferent y agrahida sempre ab lo públich, á fi de que en sas últimas representacions puguin admirar tan maravellosa obra totas las clases de la societat, determiná desde diumenge passat fer una extraordinaria rebaixa de preus en las localitats.

Las últimas representacions definitivas del *Jesús* tindrán lloch lo próxim diumenge.

Pera las próximas festas de Pasqua, 's prepara *La llántia maravellosa*, obra de magica y d' espectacle en 4 actes y 15 quadros basada sobre un quento de *Las mil y una noches*, per lo popular autor y actor Sr. Colomer, y que l' any passat tingué un extraordinari éxit.

ROMEA

La Suripanta casi tots los días y ab éxit verdaderament creixent; lo diumenge últim á pesar d' haver anat quatre festas consecutivas va haverhi un plé á reventar.

Dilluns tindrà lloch lo benefici del Sr. Fernandez ab la tragedia *Otjer*, de Ferrer y Codina, y la pessa *Los pantalones*.

Lo de la Sreta. Blanca va perjudicarlo la nit borrascosa que va fer, á pesar de lo qual la entrada fou regular.

Segueixen los ensajos de *La herencia del oncle Pau*.

TÍVOLI

La *reprisse* de *Los Sobrinos* donada en los passats dissapte y diumenge, siguié celebrada per la concurrencia, á causa del acertat desempenyo que alguns artistas hi donaren, sobresurtint lo tan popular actor cómic Sr. Colomer.

Se prepara pera fi de la present setmana l' espectacle *De Sant Pol al Polo Nort* efectuantse ab dita obra 'l despido de la companyia.

CATALUNYA

Segueix representantse *El tambor de granaderos* que ha lograt un xich de mes bona acullida que en las primeras representacions.

Segons nostres informes, actualment té en estudi lo protagonista, altra tiple de la companyia que no duptém que hi brillará mes que la que fins ara lo ha desempenyat.

Pera demá s' anuncia l' estreno de *Lo moro Muza*, altra sarsuela de Chapí, y pera la que la Empresa en son deg. et temps lográ la primicia del estreno.

Celebrarém que lo moro resulti l' antítessis del tambor.

GRAN-VIA

Acertadíssim desempenyo alcansá la coneguda sarsuela *La caza del oso* sent molt aplaudidas las Sretas. Milanes y Anglada, en los personatjes de *Carola y Cocinera francesa* respectivament. La primera recitá la bonica descripció de la caza del oso ab verdadera maestría demostrant ser una artista de punta. La segona lográ se li demanés lo bis de 'ls couplets.

Molt bé los acompanyaren los Srs. Alfonso, O.iva y Güell.

La *reprisse* de *Al agua patos* siguié un triunfo per las senyoretas Anglada y Garcia, principalmet al mostrar sas elegantes formas que resultan de *rechupete*.

Pera dissapte y diumenge próximos se prepara l' estreno en Barcelona de la sarsuela *Caballeros en plaza* dels senyors

Iraizoz y Gimenez acompanyada de *La Gran-via, Panorama y Caza del oso*.

Aixís s' ha de fer, variació y obras d' éxit.

CIRCO EQUÈSTRE BARCELONÉS

Tocan á son fi las representacions que la companyia infantil del Sr. Bosch pot donar en aquesta ciutat ja que á principi de la setmana entrant ha de embarcarse pera Ná-pols, debent debutar en un dels teatros d' allí, ea lo 12 del corrent.

Las funcions donadas en lo trãscurs de la present setmana han lograt lo mateix extraordinari éxit que las anteriors havent sigut los mes mimats de la concurrencia, que á diari ha omplert lo teatro, las nenas Rodrigo y Mateus y los noys Peguero y León, verdader quarteto en miniatura notabilíssim.

Pera avuy y ab lo patronato de la Prempsa, está anunciada una extraordinaria funció quals productes integros serán destinats á las familias dels infortunats náufrechs del crucero *Reina Regente*.

Pera dit acte benéfich los Srs. Alegria y Bosch propietari del teatro y director de la companyia respectivament, han ofert pagar tots los gastos que la funció ocasioni, desprendiment digne del mes gran elogi.

Donats los sentiments filantrópichs de nostre públich y sent la dita funció executada per la companyia que está mes en boga en nostres teatros, es de creurer se veurá sumament concorregut.

UN CÓMICH RETIRAT.

Per no perdre 'n ripi, copiém literalment lo següent suelto que resulta de *rechupete*:

!!! 45,336, en vez de 710 !!!

«Lo que dice la prensa es verdaderamente escandaloso.

Trátase de la endiosada *Compañía Trasatlántica*, uno de cuyos vapores ha traído, dice un colega, por cuenta del Gobierno 8,850 fusiles Maüser, que á 12 libras de peso cada uno próximamente, con su bayoneta y cartuchera, pesan 106.200 libras, ó sean 48 toneladas de 2.200 libras cada una.

Además ha traído 7.829.500 cápsulas que, á 28 gramos de peso cada una, ó sea, una onza, pesan 480.347 libras, lo que es igual á 222 toneladas. En junto 272 toneladas.

La *Trasatlántica* ha cobrado ó pretende cobrar por la conducción de ese material, la enorme suma de 45.336 pesos 36 centavos, que sale á razón de pesos 168 (840 pesetas) la tonelada.

¡Esto es fabuloso!

¡La tonelada de carga de España á Cuba, no vale más que tres pesos de flete. De suerte que la *Trasatlántica* intenta cobrar al Tesoro de Cuba 45.336,36 pesos por un servicio que solo vale 710!!

¡Que escándalo!

Por ese camino ¿cómo no han de cerrar nuestros presupuestos con *deficits* enormes; alcanzando nuestra deuda á 200 millones de pesos?

Todo eso y mucho más sucede y pasa en España.

Inútil, pues, que la prensa denuncie abusos, señale faltas, descorra velos para dejar al desnudo la *realidad*.

Todo ello es inútil, y más inútil tratándose de ciertas *Compañías* y de ciertos hombres.

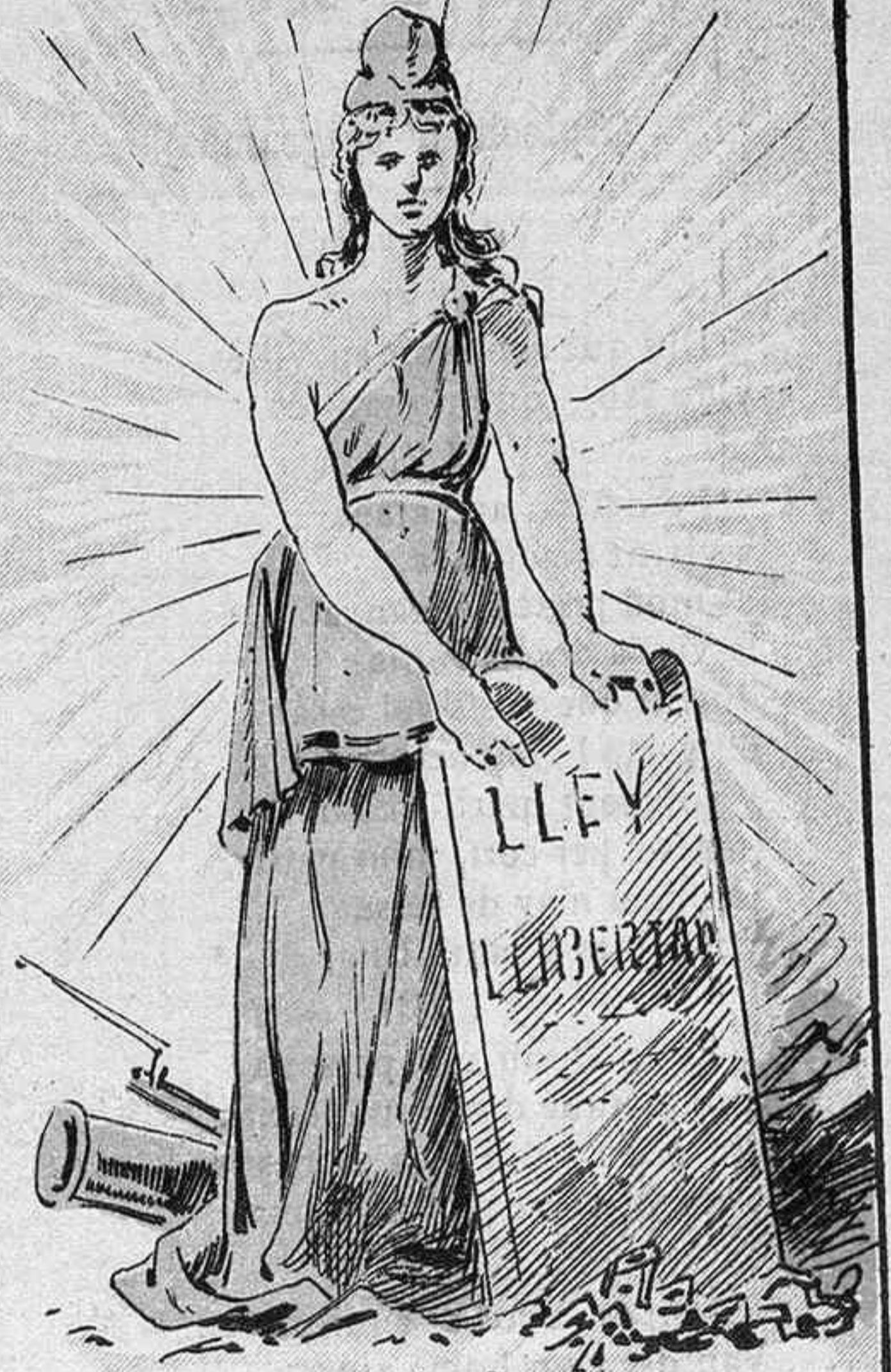
¡Verdad es, que si algunos caballeros gozan de algunos privilegios, en cambio poseen *virtudes apreciables*, entre estas la de la caridad, que ejercen á *manos llenas con los pobres necesitados*.»

Los comentarios poden ferlos vostés mateixos, si be no hi veyém la necessitat després dels aceradíssims que ha fet l' apreciable colega *Confidencia Universal* qu' es d' allí ahont hem copiat lo suelto.

POT-POURRI

—¡Redeul... bé m' feyan esperar!

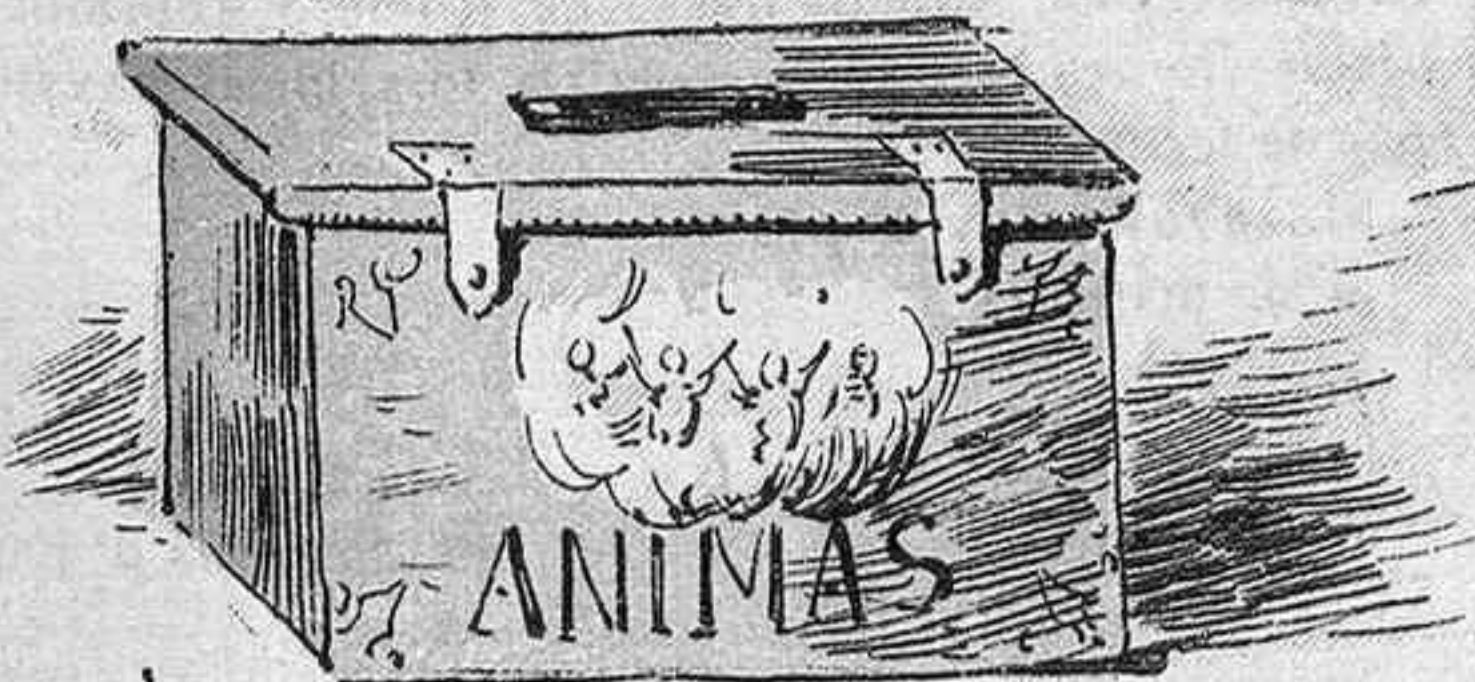
—Jo prou predico pero ja 'm faig vella y ningú 'm sent.

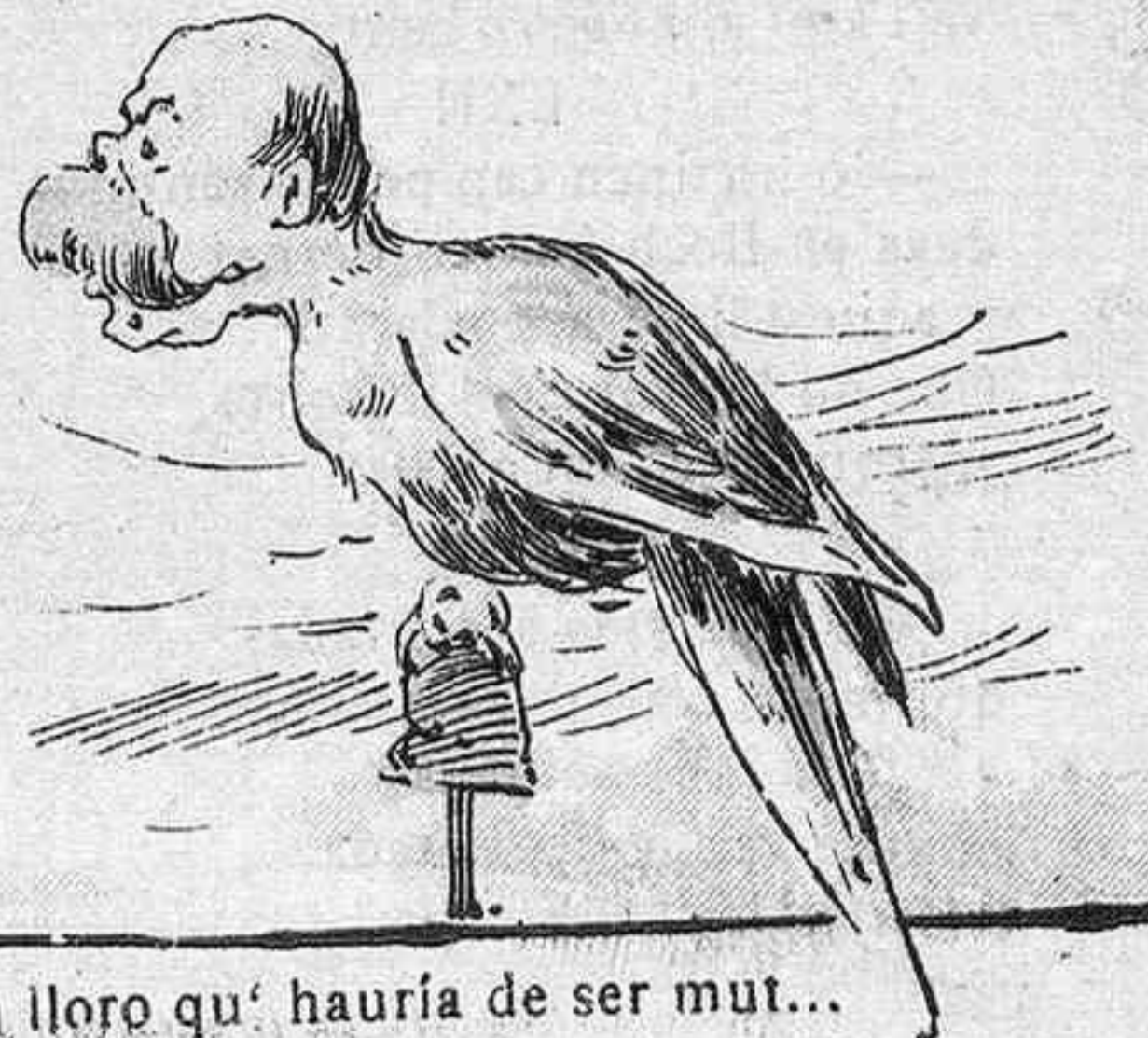
—Epl.. no juguém!

—¡Ja hi sóm?

—Riquesa nacional

—Un lloro qu' hauría de ser mut...

Fatcheria

Ramell d' ortigas

(Aplech d' epigramas)

(Continuació)

LVI

Diu que sab molt en Villés
y no sab... que no sab rés.

LVII

Frenética, apesarada
y vivint fanatisada,
al mon pretén enganyar
la viuda donya Julita
dihent que no 's vol casar
puig cap home necessita;
y volguent marit trobar
(fentse, per cert, molt petita,)
¡no para may de rassar
y fer llum á santa Rita!

LVIII

Es en Quim una persona
que, perque donan molestias,
diu que no es amich de bestias
y sempre 'l veig ab la mona.

LIX

—Aparteuvos d' aquí, hereu.—
Van dir á un home aturat,
y éll respongué ab trista veu:
—¡Hereu, jo?... ¿Donchs, que no veu,
que demano caritat?

LX

Un devot de sant Antoni
al fer llum á la capella,
distret, ab l' apaga-llums
va tirar lo sant á terra.
Y, mirant lo sant de barro,
que sens cap en terra jeya,
movent lo seu admirat
exclamá d' eixa manera:
—Si vos que sou sant de Cel
no os podeu guardar la clepsa,
¡com dimontri heu de guardar
la dels homes de la terra!

LXI

—¿Sab á quina casa está
lo marqués de Midalvent?
—Miri; si es que 'l vol trobá,
vaji á n' al número cent.

LXII

—Jo no tinch cap pel de tonto, —
deya en Roch á n' en Bernat
y aquest li déya:—¡Carat!
Que no 'n teniu pel jo conto,
¡perque anéu tot afeytat!

LXIII

Que té la vida arrastrada,
diu molts cops donya Manela,
y á fé té rahó sobrada;
puig se veu la desdixada...
arrastrada ab carretela.

Seguirá en lo número próxim.

FRANCISCO LLENAS.

¿Es cert que 'ls vins anomenats
de Valencia y Alicante, que n' arri-
ban de 1000 á 1500 bocoys cada
setmana, tenen una puresa molt
deficient moltes vegadas?

¿Es cert que la salut pública de-
mana á corre-cuyta que siguin ana-
lisats convenientment per pèrits de confiança?

Ho preguntém á qui té obligació de saberho y cridém la
atenció de á qui correspongui.

✱

L' «Associació dels Coros de 'n Clavé», aqueixa institució
que 's compadeix devant de las desgracias y calamitats y no
fa 'l sórt devant de la caritat, celebrarà lo próxim diumenge
un gran festival en lo Palau de Bellas Arts, á benefici de las
familias dels náufrechs del crucero *Reina Regente*, que
cumplint son deber, han trobat la mort sepultats baix las
onadas de las costas africanas.

En dit festival hi pendrán part gran número de societats
corals, que cantarán las pessas *Gloria á España!*, *¡Al Mar!*,
Las galas del Cinca, *La Maquinista*, *¡Arre Moreu!* y *Los nets
dels Almogavers*, com també la Banda Municipal que acom-
panyará las pessas ab orquesta. Lo senyor Goberna tocará
algunas pessas ab los órgans eléctrichs.

Cap dupte tenim que lo Palau de Bellas Arts se veurá
diumenge plé de gom á gom de públich caritatiu, en vista
dels nobles sentiments que guian als coristas de l' «Asso-
ciació dels Coros de 'n Clavé» y que tantas provás tenen do-
nadas celebrant actes humanitaris com 'l qu' está orga-
nisant.

✱

Lo jove y aventatjat pintor don Vicens Giné está acabant
lo retrato al oli d' un company nostre de Redacció, que se-
gurament mereixerá grans elogis dels inteligents, quan s'
exposi que será aviat, tant per sa factura acabada, com per
son parecut notable. Es una verdadera obra d' art, digna
de qualsevol saló de Bellas Arts.

Ja ho veurán.

✱

Ja 's van perdent las esperansas de trovar lo crucero
Reina Regente. Aquella frase de Romero Robledo: *Hoy es
día de llorar*, ja poten repetir-la tots los espanyols sense
pór de fer una planxa.

Sí... avuy es día de plorar.

¡Y de malehi!

✱

Los cambis pujant y baixant los valors.

Després dirán que no prosperém los fills d' Espanya.
Aviat aixó será una verdadera Xauxa.

No hi ha temps que no torni... l' época patriarcal s' acos-
ta altra vegada... 'ns atiparém de figas y altres fruyts y du-
rem lo trajo que portavam al arribar al mon.

¡Quina delicia!

✱

Al deixar lo Sr. Larroca lo govern de la nostra provincia no podém per menos que associarnos de tot cor al pesar qu' experimentan tots los barcelonins en general, y aixís ho volém fer constar en las columnas del nostre humil setmanari.

Igual debém dir respecte al nostre arcalde modelo senyor Collaso, qual pas per la nostra Casa gran, deixarà recorts de la seva magnífica administració y del interés que s' ha pres per tot quant á nostra ciutat se relaciona.

✱

En l' exposició de fotografias que 'l distingit artista senyor Matorrodona te instalada en lo carrer de Fernando, número 31, crida poderosament l' atenció un magnífich grupo á la platinotipia, representant tres criaturas, que en vida reberen los carinyos paternals del senyor Estany, editor d' aquest setmanari.

Dit treball fotogràfich, pulcre com tots los que surten del taller del Sr. Matorrodona, aumenta son mérit si 's te en compte l' haverse hagut de valer l' artista pera executar-lo, de tres retratos de petites dimensions, logrant reunir ab primor y vritat esquisits á tres hermosas ponzellas que la Mort va envenenar ab sa impura alenada.

Rebi lo reputat fotógrafo per son notable treball, nostra mes coral enhorabona.

✱

Un telegrama del general Blanco anuncia com terminada la guerra de Mindanao.

Respirém! encara que las feridas que tenim son moltes, sempre ve bé que se 'n tanqui una.

L' ofegarse sota dos pams d' aygua ó sota de mil, no n' hi ha poca de diferencial

✱

Sembla que 's tracta d' armar la marina mercant pera defensar las costas de Cuba.

Si, si, tot con tal de treurer de las arpas del vómit, que ja se las deu está afilant, tantíssims fills d' Espanya que cap culpa tenen dels desacerts de la política.

Que se salvi algun dels últims monos.

✱

Al vigilant de la Plassa del Oii li van robar toias las claus del vehinat.

Vetaquí l' inconvenient de durlas lligadas... que las porti soltas y no li passarà mes.

Ey! lo perdrerlas toias.

¡Eh quin medi?

✱

En lo carrer de Provenza una doaa va donar una pallissa al seu marit.

Algun cop s' han de cambiar los papers...

✱

Los silvelistas diu que donarán un tech al seu quefa pera que puga pronunciarlosi un discurs sobre 'ls seus propósitos pel porvenir.

¡Que no ho podría dir millor sense tenir la boca plena?
Los nostres polítichs no mes pensan en menjar.

✱

Diumente passat tancá sas portas lo *Panorama Imperial* instalat en lo Passatge del Crèdit d' aquesta ciutat. Son Director, s' ha proposat fer una llarga excursió recorrent las poblacions de major importancia de Catalunya trayent vistas dels llochs y monuments més notables, augmentant y corretgint á la vegada las ja numerosas coleccions que posseheix y que han fet la delicia d' aquest públich durant lo período de 14 mesos. Aixó sol, diu lo que valdrá dit Panorama.

La primera ciutat que visitarà es Sabadell, ahont probablement obrirá sas portas lo diumente próxim.

¡Sabadellenchs! os recomaném los viatjes del *Panorama Imperial*.

✱

S' está preparant pera representarse lo próxim diumente en lo teatro Circo de Vilassar de Mar, lo drama sacro *La Passió y Mort de N. S. Jesucrist*, posantse ab tot l' aparato possible y ab acompanyament de una acreditada orquesta; essent desempenyada per la companyia d' aficionats de dit poble, y corrent á carrech del Sr. Almera lo paper de Jesús com en los demás anys.

CORRESPONDENCIA

Publicarém lo qu' han enviat Lluís Salvador, F. Deulo-feu, M. Gardó Ferrer, S. Borrut y Solé.

Tot lo demás ja es al cove.

LA TOMASA

✱

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 " "
Extranger, id.	2'50 " "
Número corrent.	0'10 " "

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

5, SAN RAMON, 5 - BARCELONA.

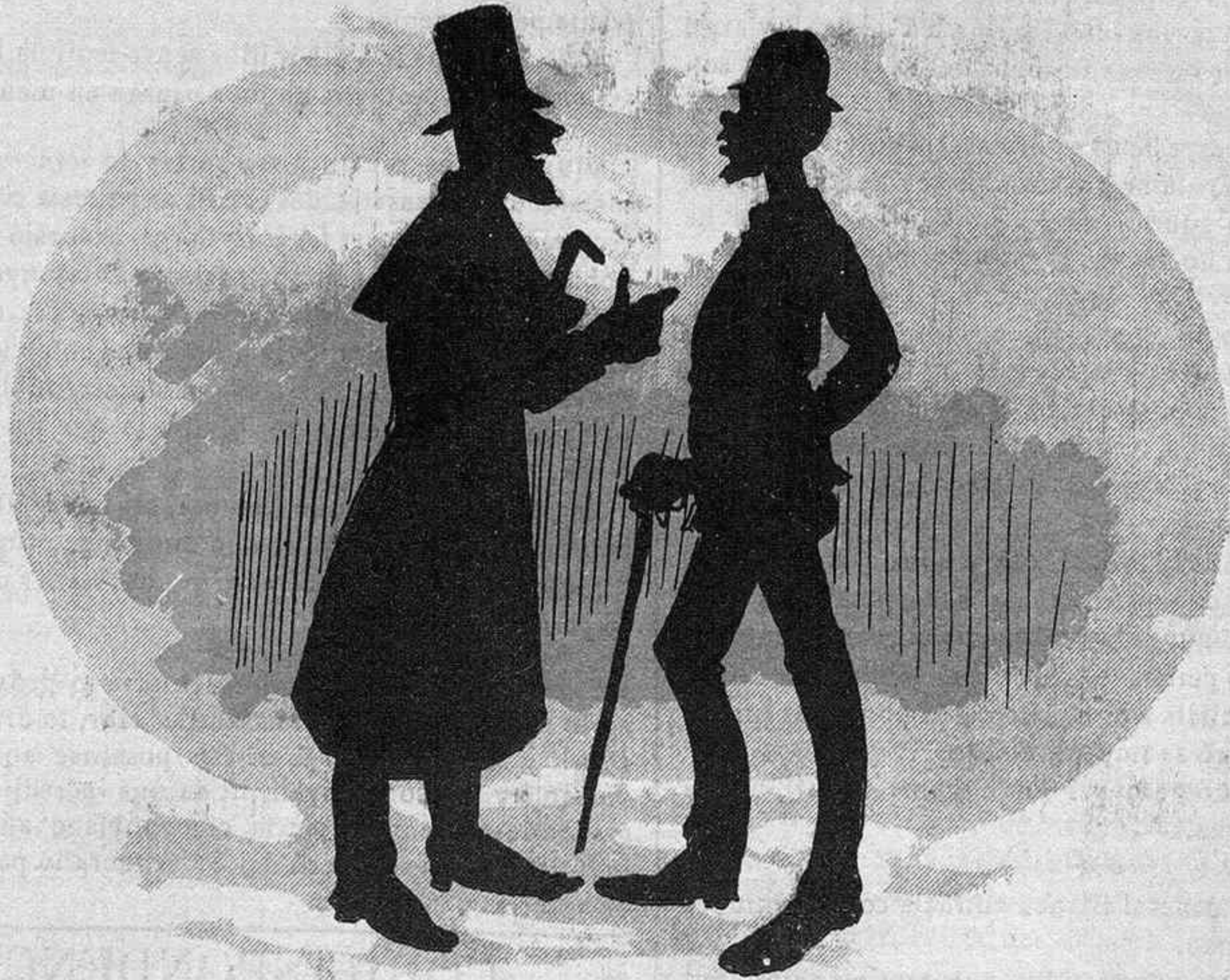
LITOGRAFIA BARCELONESA
de Ramón Estany
5, Carrer de Sant Ramon, 5 - BARCELONA

Litografia Barcelonesa
DE
RAMÓN ESTANY
5, S^a Ramon, 5.
Barcelona

ESPECIALIDAD en CROMOS y RECORTES de todas clases para ANUNCIOS INDUSTRIALES.
PROGRAMAS, MENÚS, etc etc   PRECIOS SIN COMPETENCIA

ACTUALITATS

—Qu' has vist *Il maritto in campagna?*
 —Si.
 —Y *La Suripanta?*
 —També.
 —Diuen que es lo mateix.
 —¡Vajal... planxa!

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Un color veurás que dona
hu segona.

Preposició propia es
la tres.

Vegetal molt cultivada
quart girada.

Si tens la rahó com cal
 y rumias una estona
 veurás, lector, que be 't dona
 poble catalá 'l *Total*

PERE CARREBAS

ANÁGRAMA

L' altre día vaig trovar,
 'nant á buscar *tot* al hort,
 de *total* un mocador
 que á la Pepa 'l vaig donar.

LLUIS MORÉ.

TRENCA-CAPS

Lluisa Estany Palá

Llers.

Formar ab aquestas lletres deguda

ment combinadas, lo titol de una co-
 media catalana.

JOSEPH GORINA ROCA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 — Los sabaters ne gastan.
- 5 6 5 6 1 4 — Nom de dona.
- 5 6 3 6 1 — » d' home (dimin.)
- 3 2 1 4 — » de dona.
- 5 4 7 — » d' home.
- 5 2 — Carrer de Barcelona.
- 7 — Vocal
- 1 7 — Pronom.
- 5 2 4 — Nom de dona.
- 5 7 3 4 — » »
- 5 4 1 2 3 — Los obrers ho fem.
- 1 6 3 3 4 1 — Moltas casas ne tenen.
- 5 2 1 3 6 3 4 — Part de la persona.

NOY DE SANS.

TERS DE SILABAS

. . . . .
 . . . . .
 . . . . .

Sustituhir los punts per lletres de
 manera que llegit vertical y horison-
 talment, dongui 'ls següents resultats:

1.^a ratlla; Nom d' home; 2.^a: Cada set-
 mana te 'l seu; 3.^a: Nom de dona.

M. EXULAP.

GEROGLIFICH

X P G
 A A A
 E E
 E
 B I T
 O

TRINXERAYRE, NYEBIT Y C.^a

SOLUCIONS

¡ LO INSERTAT EN LO NUMERO 343

Xarada.— *Re-cla-mar.*

Problema.— $70+3+4+7=84$

$98-3-4-7=84$

$1 \times 3 \times 4 \times 7=84$

$7056 : 3 : 4 : 7=84$

7225

Trenca caps — *Tecla — Maria — Rosa — Sila.*

Logogrifo numérich.— *Modista.*

Geroglifich.— *De prop ó de lluny Cor-
 pus es pel Juny.*